

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Baptismo Et Confirmatione - Dvobus Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VII. Diluuntur solutiones aduersariorum ad Patrum testimonia, quæ sunt etiam argumenta ipsorum contra veritatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53934)

Et infra: Discerne igitur visibile sanctum Sacramentum, quod esse in bonis, & in malis potest: illud ad premium, istud ad iudicium, ab inuisibili unctioe charitatis, quae proprie bonorum est.

X. BEDA lib. 6. in Lucam, exponens illa verba Luc. 21. Et egressus ibat secundum consuetudinem in montem oliuarum. In montem, inquit, oliuarum discipulos educit, ut omnes in morte sua baptizatos altissimo sancti Spiritus Chrismate confirmandos esse designet.

His accedant qui de hoc Sacramento ex professo tractant.

XI. Rabanus lib. 1. de Institut clericorum, cap. 30. XII. Amalarius lib. 1. de officiis Ecclesiasticis. XIII. Hugo libro 2. de Sacramentis, pag. 7. & XIV. Magister cum omni Schola libro 4. Sentent. distinct. 7.

His accedant tria miracula ad huius Sacramenti Confirmationem à Deo ostensa. PRIMVM exstat apud Opatum lib. 2. ubi refert, ampullam S. Chrismatis ab Arianis per fenestram proiectam, Angelica manu sustentatam collidi non potuisse. ALTERVM exstat in vita S. Remberti Bremensis Episcopi apud Surium tomo 1. in mense Februario, quae scripta est ante annos DCC. Ibi legimus S. Rembertum inter confirmandum caecum illuminasse. TERTIVM exstat in vita S. Malachiae à S. Bernardo scripta: Puerum, inquit Bernardus, mente caprum, ex his quos lunaticos vocant, inter confirmandum sacramento curauit. Loquitur autem de Malcho Episcopo S. Malachiae praepatore.

CAPVT SEPTIMVM.

Diluuntur solutiones aduersariorum ad Patrum testimonia, quae sunt etiam argumenta ipsorum contra veritatem.

Nunc quid aduersarij ad tam multa Patrum testimonia respondeant, & quid nobis obiciant, videamus. Calvinus PRIMO simpliciter reiicit Patres. Nam libro 4. cap. 19. §. 4. Hieronymum dicit in eo hallucinari, quod Apostolicam obseruationem esse putauerit ritum Confirmationis. Et §. 8. & 10. vehementissime inuehitur in S. Melchiam, ut supra capite 1. notauimus. Denique

ita loquitur: Iam verò cum verbo Dei, & probabili ratione defici se vident, prætexunt, quod solent, vetustissimam esse hanc observationem, & multorum seculorum consensu firmatam; Etiamsi id verum esset, nihil tamen efficiunt. Non è terra est Sacramentum, sed è cælo; non ex hominibus, sed ab uno Deo. Hæc ille. QVASI verò nos adferamus Patres, vt Sacramentum ab iis institutum doceamus. Fatemur Sacramenta esse de cælo, non de terra, sed tamentestes Sacramentorum homines adhibemus. Quanquam neq; testimoniū hoc de terra dici debet, sed de cælo: non enim hoc testimoniū ex capite suo ipsi confingunt, sed ex Apostolorum doctrina, & traditione deducunt. Adde, quòd nec admittimus nos destitui verbo Dei, vt in 2. cap. ostendimus.

SECUNDO; Idem Calvinus ibidem negat Patres agnouisse hoc Sacramentum: Sed quid, inquit, vetustatem obiectant, cum veteres dum propriè eloqui volunt, nusquam plura duobus Sacramentis recenseant? Si ab hominibus petendum esset nostræ fidei præsidium, habemus arcem inexpugnabilem, nunquam veteribus agnita fuisse pro Sacramentis, quæ isti Sacramenta ementiuntur. De manuum impositione loquuntur veteres, sed an Sacramentū vocant? Augustinus aperè affirmat lib. 3. de Baptismo, cap. 16. nihil aliud esse, quàm orationē. Addit Kemnitus pag. 319. Gratiani auctoritatem, qui can. Arianos l. q. 1. ex hoc loco Augustini colligit, manus impositionem, non esse Sacramentum, quia repeti potest; cum nihil sit, nisi oratio quædam.

Hæc secunda solutio duobus clarissimis mendaciis constat. Quod enim Calvinus ait, veteres non agnoscere nisi duo Sacramenta propriè dicta, constat esse mendacium ex testimoniis citatis, & idem mendacium refutauimus cum ageremus de numero Sacramentorum. Quod autem Calvinus negat veteres Sacramentum appellasse ritum Confirmationis, mendacium esse patet ex testimoniis Melchiadis, & Eusebij, Cypriani, atque Augustini supra citatis. Ad locum ex Augustino citatum, RESPONDEO Augustinum loqui de simplici manus impositione, quæ fiebat in reconciliatione penitentium, non de manus impositione cum Chrismate, quæ est propriè Sacramentum Confirmationis.

At instat Calvinus, atque ait: *Neg hinc mihi putidū suū distinctio.*

unctionibus obganniant, nō ad Confirmationem illud Augustinum retulisse, sed ad curatoriam, vel reconciliatoriam. Exstat liber, &c. Ac probat hic agi de vtraque simul, quia loquitur Augustinus de hæreticis, qui ad Ecclesiam redeunt, qui quidem non rebaptizantur: tamen imponuntur eis manus, & eo modo datur eis Spiritus sanctus. Et confirmat hoc idem et lib. 5. cap. 23. de Baptismo.

RESPONDEO, hæc omnia si quid probarent, probarent solum Confirmationem esse Sacramentum iterabile; non autem probarent, non esse Sacramentum propriè dictū, quod Caluino probandum erat. Nam sic loquitur **AUGUSTINUS:** *Manus autem impositio non sicut Baptismus repeti non potest quid enim est aliud, nisi oratio super hominem?* Vbi Augustinus ex eo, quod manus impositio est oratio, non colligit non esse Sacramentum, sed non esse Sacramentum tale, ut repeti non possit. Alioqui Sacramentum esse manifestè probatur. Nam hic est materia sensibilis, impositio manuum, est forma, oratio; est effectus, gratia Spiritus sancti, ut ipse Caluinus contendit. Cur ergo non est Sacramentū? At neque ex hoc probari potest Confirmationē esse Sacramentum iterabile. Nam (ut dixi) non agitur hic de Confirmatione, sed de reconciliacione pœnitentium. Id quod probo his rationibus.

PRIMO, Augustinus passim docet Confirmationem fieri Chrismate, ut patet ex locis supra allegatis. Hic autem nō solum non meminit Chrysmatis, sed apertè indicat se loqui de impositione manuum sine Chrismate; alioqui non diceret: *Quid est aliud, nisi oratio?* posset enim responderi, est consecratio, & consignatio per Chrysmatis unctionem.

SECUNDO; Sacramentum Confirmationis semel datum nō potest repeti, ut ex Concilio Tarraconensi, & ex rescripto Gregorij II. testatur Gratianus dist. 5. de consecrat. can. Dicitur est, & can. De homine. Et præterea idem apertè colligitur ex Augustino lib. 2. contra literas Petiliani, cap. 104. ubi dicit, Sacramentum Confirmationis, sicut etiam Baptismi interdum in pessimis hominibus esse, & manere, licet ad iudicium. Quod si manet etiam in pessimis, non debet, nec potest eis dari, cum reconciliantur, quia iam habent, nec amiserunt. At hoc loco dicit, manus impositionem repeti posse non igitur loquitur de manus impositione Confirmatoria.

TERTIO,

TERTIO, Augustinus loquitur de reconciliatione hereticorum, ut Caluinus fatetur, & ex utroque loco citato perspicuum est. Sed manus impositio reconciliatoria distincta erat, præsertim in Ecclesia Occidentali à manus impositione Confirmatoria; ergo non loquitur Augustinus de Confirmatoria. Assumptio probatur tum ex Vigilio Papa in epist. 1. cap. 3. ubi hoc expressè testatur: tum ex Gregorio lib. 9. epist. 61. ubi dicit, Arianos in Ecclesia Orientali, consueuisse recipi per unctionem Chrismatis; in occidentali per solam impositionem manuum. Cuius diuersitatis ratio assignari solet, quia Ariani Orientales non confirmabantur per Chrisma in sua secta, Occidentales autem confirmabantur, & idèd in Oriente oportebat eos ungeri cum redibant ad Ecclesiam, quia hoc eis deerat. Vnde etiam in Concilio Nicæno ex Arabico nuper translato can. 31. iubentur Ariani ungi, cum ad Ecclesiam veniunt. Vel certè si etiam in Occidente Ariani reiciebant Confirmationem; tamen cum ad Ecclesiam redibant, non statim Chrismate ungebantur, sed postea per oportunitatem, ut modò facimus cum Lutheranis. Vel deniq; illa unctio in Ecclesia Orientali non erat Sacramentum, sed ritus quidam. Quidquid sit, Gregorius expressè dicit, in Occidente non inungi, sed simpliciter reconciliari per impositionem manus. Quare S. Augustinus, qui de Ecclesia Occidentali erat, cum loquitur de reconciliatione hæreticorum per impositionem manuum, non agit de Confirmatione, quæ non fit sine unctione, sed de simplici reconciliatione.

At duo videntur ob stare huic nostræ explicationi. VNUM, quod Augustinus lib. 3. de Baptismo, cap. 16. id est, in illo ipso capite, ubi dicit, impositionem manuum nihil esse, nisi orationem, dicit etiam per eam manuum impositionem nunc non expectari, ut homines loquantur linguis, ut fiebat tempore Apostolorum, sed satis esse si infundatur Spiritus sanctus inuisibiliter; quem locum nos supra citauimus pro Sacramento Confirmationis. Ergo Augustinus loquitur de manus impositione Confirmatoria; vel certè æquiuocè accipit in vno, & eodem capite manus impositionem; quod videtur esse absurdum. ALTERVM est, quod lib. 5. de Baptismo, cap. 23. Augustinus dicat per manus impositionem reconciliatoriã dari Spiritum sanctum, At hic per nos est effectus Confirmationis; ergo eadem erat apud Augustinum impositio manus Confirmatoria, & reconciliatoria.

Respon-

Respondeo ad PRIMVM, vario modo accipere Augustinum in eo capite manus impositionem, sed sine villo vitio. Nam propositum eius erat soluere argumentum sancti Cypriani, qui ex eo, quod in sola Ecclesia Catholica dari potest, & accipi Spiritus sanctus, colligebat Sacramenta hæreticorum non esse vera, & rata. Ad hoc argumentum diluendum Augustinus initio capitis explicat, quid intelligi debeat per Spiritum sanctum cum dicitur non posse dari, vel accipi, nisi in Ecclesia Catholica per manus impositionem: ac dicit intelligi donum charitatis; hoc enim non possunt habere nisi boni, & idè non nisi in Ecclesia Catholica, quia extra illam nulli sunt boni. Hoc autem loco accipit Augustinus manus impositionem in genere, siue sit Confirmatoria, siue reconciliatoria, siue (vt sic loquar) Ordinatoria: semper enim per eam datur gratia, & charitas, nisi ponatur obex. Deinde vult Augustinus ostendere per manus impositionem dari reuera donum charitatis; & declarat exemplo manus impositionis Confirmatoriae, cum dicit; nunc non expectari, vt loquantur linguis, quibus manus imponitur, sed latenter eis infundi charitatem. Itaque hic iam accipit manus impositionem magis strictè (id est, pro sola Confirmatoria) nec tamen est vitiosa æquiuocatio; quia quod conuenit toti generi, rectè declaratur exemplo vnius speciei. Postea redit ad argumentum Cypriani, & distinguit tria; Sacramentum, donum Spiritus sancti gratis datum, vt prophetiam; & donum gratum faciens, id est, charitatem; ac dicit extra Ecclesiam, vel in malis hominibus esse posse duo priora, non tamen tertium; & idcirco debere ad Ecclesiam redire, vt in ea per manus impositionem reconciliatoriam illud accipiant. Et quia poterat aliquis suspicari, non posse repeti hanc manus impositionem, sicut non potest repeti Baptismus nec Confirmatio, nec Ordinatio, idè Augustinus subiungit, posse repeti manus impositionem, id est, reconciliatoriam, quia nihil est aliud, nisi oratio super hominem, id est, non est consecratio aliqua, quæ maneat, & characterem imprimat, vnde repeti non possit, sed est tantum cæremonia adiuuans orationem.

Ad ALTERVM argumentum respondeo, vt iam dixi, Spiritum sanctum dari, per omnem impositionem manuum, sed ad varios effectus. Nam per impositionem manuum Confirmato-

riam

riam datur ad roborandam animam in fidei confessione; per Reconciliatoriam datur ad remissionem peccatorum; per Ordinatoriam datur ad potestatem ministrandi Sacramenta.

Ad locum Gratiani à Kemnitio additum **RESPONDEO**; Gratianum velle dicere non esse Sacramentum Ordinis, vel etiam Confirmationis, impositionē manuum, de qua loquitur Augustinus, id quod rectè ille dicit, ac rectè etiam probat ex eo quod repeti potest. Non autem negat esse Sacramentum reconciliationis: nam alioqui etiam Eucharistia repeti potest, & tamen est verissimum Sacramentum.

TERTIA solutio est, quòd apud veteres Confirmatio fuerit tantùm Catechesis puerorum, qui in infantia baptizati fuerant. Ita Calvinus ibid. §. 4. & 13. vbi citat Leonem epist. 35. & 77. & Hieronymum contra Luciferianos: quam eandem solutionem omnes alij amplectuntur. At vanissima est: nam **PRIMO** nec Scriptura, nec vllus veterum meminit huius Catechesis, Scriptura Act 8. & 19 dicit, Apostolos orasse, & imposuisse manus, & eò modo dedisse Spiritum sanctum: examinis puerorum nulla mentio. Similiter loquuntur Patres, vt supra ostendimus. Porro etiam S. Leo epist. 35. & 77. nihil dicit de hac re; nam loquitur de reconciliatione hæreticorum, non de examini puerili. Hieronymus quoque examen non nominat.

PRAETEREA ista solutio non solum non est conformis Patrum doctrinæ, sed etiã ei repugnat. Patres enim dabant Confirmationem per vñctionem, & manus impositionem etiam infantibus, vt expressè docet Innocentius I. epist. 1. & liber de Ecclesiasticis dogmatibus, c. 52. & Ordo Romanus. Et **PRAETEREA** id certissimum est, quia dabant olim infantibus etiam Eucharistiam, vt patet ex Cypriano in ferm. de lapsis, & tamen Eucharistiam non dabant, nisi post Confirmationem, vt ex Dionysio, Ambrosio, & aliis patet. At certè infantes non sunt capaces examinis, nec Catechismi; nec aduersarij volunt examen etiam infantium, sed puerorum iam aduultorum; igitur euidens est, omnes Patres non loqui de ritu Confirmationis, quam sibi hæretici hoc tempore confinxerunt. **DENIQUE**, omnes ferè Patres meminerunt Chrismatis, & signaculi crucis in fronte, & in hoc ponunt essentiam huius Sacramenti, vt ex eorum testimoniis constat.

Iam verò Kemnitius in 2. p. Examinis, pag. 297. & deinceps differit

differit de sententiis Patrum, ac ad quinque capita reuocat omnes suas solutiones. PRIMO dicit, multos auctores qui citantur pro Sacramento Confirmationis, esse apocryphos, & supposititios. At id nihil est. Nam etiam si epistolæ citatæ Melchiadis, Eusebij, & Urbani, necnon liber Dionisij Areopagitæ, homiliæ Eusebij Emisseni, & sermones Cypriani de operibus Cardinalibus Christi, sint apud nonnullos dubiæ Scripturæ, vel etiam supposititiæ: tamen multos habemus alios certissimos, & probatissimos auctores; & isti ipsi sunt antiquissimi, & optimi, licet non sit certum, an sint illi, quorum nomina præferunt.

2. SECUNDO Kēnitius addit, alios auctores qui de Chrismate agunt, certos quidem esse, sed ex schola Montani prodiisse, ut Tertullianum, & Cyprianum. SED hoc esse impudens mendacium, demonstrauimus cap. 1.

3. TERTIO dicit, alios esse auctores certos, & probatos, qui de vnctione mentionem faciunt, sed eam vocare Sacramentum improprie, & largo modo, quia est humana cæremonia quædam in Baptismo adhiberi solita: sicq; exponit loca Augustini à nobis citata ex lib. 15. Trinit. cap. 26. & lib. 2. contra Iulianum Petilianum, cap. 104. At multum hic errat Kemnitius. Supra enim ostendimus, Patres ferè omnes distinguere Confirmationem à Baptismo, & effectum spiritualem ei tribuere, qui non conuenit nisi verè ac proprie dictis Sacramentis. Id quod etiam manifestè patet ex locis Augustini citatis, quæ suo more Kemnitius truncata, & imperfectè citauit. Nam in priori loco dicit, Præpositos Ecclesiæ imponere manum, & Chrismate unguere ad hoc, ut detur Spiritus sanctus, ut olim fecerunt Apostoli Act. 8. At certè Apostolorum actio non fuit humana cæremonia adiuncto Baptismo, sed alia, & quidem diuina, & efficacissima. In posteriore loco Augustinus multum laborat, ut ostendat veram Confirmationem posse dari, & accipi à malis, ut ipsum etiam Baptismum. At quid opus erat, hoc probare de humana, & sterili cæremonia? quis enim deo dubitare poterat? Deinde ibidem Augustinus dicit, malos accipere Sacramentum Confirmationis visibile, sine inuisibili gratia Spiritus sancti, idque ad iudicium. At certè non distingueret Sacramentum visibile ab inuisibili gratia in malis, nisi crederet in bonis ista coniungi, & vnum per alterum dari: neque ad iudici-

judicium sumitur cæremonia humana, etiam si à malis sumatur. Denique ibidem Augustinus dicit, Sacramentum Chrifti-
matis esse sacrosanctum, licet ipse Baptismus. At quanta blas-
phemia fuisset æquare humanam cæremoniam Sacramento
Baptismi?

Q V A R T O Kemnitiuſ dicit, etiam si veteres variè loquan-
tur de hac re, tamen nullum esse in puriore antiquitate Pa-
trem, qui detrahat Baptismo suos effectus, vt eos tribuat Chriſ-
mati, vt modò faciunt Papistæ. Et quia Cyrillus videbatur illi
valde obſtare, in dubium reuocat, an sint eius illæ Catecheses,
& an ipse aliquando errauerit in fide; & tandem reiicit tan-
quam falsa, quæ dicit Cyrillus. S E D hæc omnia meræ nugæ
sunt. Nam nec nos dicimus detrahendos esse Baptismo suos
effectus, sed damus vtrique Sacramento effectus proprios. De
Catechesibus autem Cyrilli nemo vnquam dubitauit, neque
profert Kemnitiuſ vllam rationem, vel coniecturam, cur dubi-
tandum sit. De fide autem, & probitate Cyrilli exstat egregium
testimonium in epistola Concilij Constantinopolitani ad Da-
masum apud Theodoretum lib. 5. cap. 9. vbi tota illa Synodus
Oecumenica Cyrillum vehementer commendat, quòd mul-
ta, & varia certamina cum Arianis ob fidem Catholicam gef-
ferit.

Q V I N T O Kemnitiuſ dicit, Patres loqui valde dissimiliter
ab auctoribus recentioribus. Nam veteres inculcant manus
impositionem, quæ tamen nunc abolita est; item veteres no-
minant oleum, sed nullus probatus auctor addit mixtionem
cum balsamo, vt modò faciunt omnes recentiores: veteres tri-
buunt Baptismo eos effectus, quos recentiores tribuunt Con-
firmationi, vt dare gratiam, dare Spiritum sanctum, perficere,
armare contra Diabolum, &c. denique veteres Vnctionem an-
nectunt Baptismo; recentiores separant, ac si duo essent Sacra-
menta. A T hic etiam valde hallucinatur Kemnitiuſ. Nam
I N P R I M I S falsum est, esse abolitam manus impositionem,
vt supra ostendimus, cap. 2. D E I N D E balsami cum oleo mix-
ti expressè meminit Gregorius I. Papa in cap. 1. Canticor. qui
certè probatissimus auctor est; sed de hac re postea. P R A E T E-
R E A falsum est eosdem effectus tribui a Patribus Baptismo,
quos nos tribuimus Confirmationi, etiam si nomina effectuum
sepe sint eadem. Nam Baptismus dat gratiam, & Spiritum
san-

sanctum, sed alios effectus, quàm Confirmatio. Vnde etiam Dominus Ioan. 10 dedit Apostolis Spiritum sanctum per insufflationem; & tamen eo tempore promisit illis Spiritum sanctum Act. 1. & dedit Act. 2. sic etiam Baptismus armat, quia dat gratiam bene operandi: sed Confirmatio addit peculiare robur ad profitendam fidem. Vnde dicitur Apostolis iam baptizatis Lucae ult. *Sedere in ciuitate, donec induamini virtute ex alto.* DENIQUE Baptismus perficit in suo genere, quia facit verè, & integrè iustos, & Dei filios; & tamen Confirmatio adhuc perficit in alio genere: quomodo infans perfectus homo est, quoad essentiam, & tamen non est perfectus, quoad molem. Itaque iidem Patres, qui magnificè loquuntur de Baptismo, magnificè etiam loquuntur de Confirmatione, vt et locis citatis patet.

Quod autem Kemnitius obiicit de coniunctione vnctionis cum Baptismo, ostendit eius imperitiam. Nam solebant veteres etiam Eucharistiam coniungere cum Baptismo, siue adultos, siue infantes baptizarent, & tamen nemo negat Sacramenta esse distincta, Baptismum, & Eucharistiam. Hoc tempore cum baptizantur adulti, eodem die datur Baptismus, Confirmatio, & Eucharistia, vt veteres faciebant: sed cum baptizantur infantes, differuntur alia duo Sacramenta, donec ad vltimam rationis peruenerint, qui ea percepturi sunt; quia non sunt ea Sacramenta infantibus necessaria, & maiori cum fructu, & reuerentia percipiuntur ab adultis. Neque in hoc à nobis Lutherani dissentiunt.

CAPVT OCTAVVM.

De materia Sacramenti Confirmationis.

 EQVIVR ALTERA quæstio de materia huius Sacramenti, de qua, etsi quædam iam dicta sunt in superioribus quæstione, tamè accuratius res explicanda est. Igitur materiam huius Sacramenti remoram Catholici cõmuni consensu esse docent, oleum balsamo admixtum, atq; ab Episcopo consecratum; materiam verò proximam, quæ propriè est altera pars Sacramenti, vnctionem ex prædicto oleo in fronte adhibitam ad formam, seu figuram crucis. Hæretici hoc totum non modò reiciunt, sed etiam ri-